

Vlaamse Juristenvereniging

Deze bijdrage werd door de Vlaamse Juristenvereniging geselecteerd en valt buiten de redactionele verantwoordelijkheid van het Rechtskundig Weekblad

Recht en klimaat – Maken juristen het goede weer?

Of we dat leuk vinden of niet, het klimaatdebat was dé maatschappelijke discussie van dit voorjaar, en lijkt dat nog wel een moment te blijven. Even dachten de juristen dat zij aan de spits van de verandering stonden. Zou een klimaatwet geen soelaas bieden? Bij nader toezien bleek het debat toch enigszins anders te lopen dan verwacht. De vraag naar een optimaal klimaatbeleid leek wel een heksenzoen gekregen te hebben en veranderde prompt in de kikker van het binnen-Belgische debat over opportune bevoegdheidsverdelingen. Misschien voelen juristen zich in dat vaarwater beter thuis, maar het bleef toch enigszins onluisterend hoe snel jeugdig idealisme geïnstrumentaliseerd kon worden in een politiek debat.

Als zodanig is dat niet zo opmerkelijk. Klimaat staat evenmin als cultuur of economie geïsoleerd in de wereld en interageert hoe dan ook met de wereld van macht en onmacht. Daarover moeten we niet flauw doen, maar ontkenning is evenmin aan de orde. Wie nuchter omgaat met dit soort fenomenen, kan er zelfs iets boeiends in ontdekken, en dat is alvast een beter alternatief voor scheldpartijen waarin «naïevelingen» en «onverantwoordelijken» op elkaar neerkijken.

De donderdagse marsen zijn na de zomer niet teruggekeerd. Wil de *Vlaamse Juristenvereniging* het debat nieuw leven inblazen, of vindt ze het moment gekomen om even achterom te kijken? De waarheid zal wel ergens in het midden

liggen, maar feit is dat zij op 5 december j.l. een colloquium organiseerde over het thema «Recht en klimaat».

«Recht en klimaat» biedt u geen gereedschapskist voor een sluitende juridische oplossing voor het klimaatvraagstuk. Sterker nog, terwijl iedereen zich afvraagt wat het recht met het klimaat doet, vragen wij ons af wat het klimaat met het recht doet. Die vraag is overigens niet zo nieuw, want een van de voordenkens van de moderne rechtsstaat, Montesquieu, ontwikkelde een hele theorie over het verband tussen klimaat en politieke instellingen. Kort door de bocht komt die erop neer dat de ideale constituties voor een land met een koud en continentaal klimaat allicht zullen verschillen van wat past voor een tropisch warm klimaat. Een institutioneel maopakje hoefde niet voor hem. Michel Huysseune (VUB) vraagt zich af of we vandaag nog iets aankunnen met die spitsvondige maar ogenschijnlijk weinig wetenschappelijke gedachte.

Over het muurtje kijken, dat doen wij graag in de *Vlaamse Juristenvereniging*, ook als het resultaat een beetje onluisterend dreigt te zijn. Is het recht wel een geschikt instrument om in te spelen op voortschrijdend wetenschappelijk inzicht? Kunnen juristen de taal van de positieve wetenschappen wel begrijpen? Vanuit zijn ervaring als geoloog en als observator van het maatschappelijk debat probeert Manuel Sintubin (KU Leuven) deze vraag van een helder maar genuanceerd antwoord te voorzien.

Wie denkt dat het juridische klimaatdebat een onderonsje van milieujuristen

is, vergist zich schromelijk. De meest ophefmakende juridische discussies, zoals de Urgenda-zaak in Nederland, gingen over de kern van het civiele recht, namelijk het aansprakelijkheidsrecht. Hoe kan civielrecht een rol spelen in het uitwerken van een klimaatbeleid? Is dat instrument daar wel voor bedoeld? En wat doet het met ons aansprakelijkheidsrecht als het in de buurt van het beleid komt? Vragen waarmee Lucas Bergkamp (EUR) worstelt en die hij met ons deelt.

Vaak hoorde je vertellen dat een doortastend klimaatbeleid in België onmogelijk zou zijn, ten gevolge van de complexiteit van onze instellingen. Hoeveel ministers? Welke samenwerkingsakkoorden? Is een Europese of mondiale aanpak geen beter idee? Sigrid Pauwels (UA) suggereerde in dit eigenste *Rechtskundig Weekblad* al om inspiratie te zoeken in de Oosterweelsaga en een klimaatintendant aan te stellen. Haar verhaal gaat echter verder dan dat en raakt de kern van onze omgang met instellingen en met klimaat.

Of we aan het einde van de avond een trefzekere oplossing in handen hebben, is niet zo heel waarschijnlijk. Dat we anders aankijken tegen het recht, is dat des te meer. De *Vlaamse Juristenvereniging* hield hierover op 5 december j.l. een congres te Antwerpen. Meer informatie vindt u op www.vlaamsejuristenvereniging.be.

Frank Judo

Voorzitter *Vlaamse Juristenvereniging*

Snelbericht

Rechtsmiddelen – Strafzaken – Hoger beroep – Termijn – Hoger beroep van het openbaar ministerie – Afwezigheid van een bijkomende termijn voor de beklagde om hoger beroep in te stellen

Bij arrest nr. 96/2019 van 6 juni 2019 oordeelde het Grondwettelijk Hof dat

art. 203, § 1 Sv., gelezen in samenhang met art. 204 Sv., een schending inhoudt van de artt. 10 en 11 Gw., gelezen in samenhang met art. 6.1 EVRM, in zoverre het, wanneer de procureur des Konings tussen de twintigste en de dertigste dag van de beroepstermijn hoger beroep instelt tegen een op te

genspraak gewezen vonnis, voor de beklagde niet voorziet in eenzelfde bijkomende termijn van tien dagen als die waarover het openbaar ministerie beschikt om hoger beroep in te stellen nadat de beklagde hoger beroep heeft ingesteld.